

OHA-forumin, FUCION, yliopistojen Pandemiaryhmän, AMK opintoasiainpäälliköiden verkoston ja KOOTuki-ryhmän toimeksiannoista tehdyn poikkeusajan analyysin keskeiset tulokset

KOOTuki-ryhmä 8.9.2020

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy / Jukka Kohtanen

Nykyiset yliopistojen valintakäytännöt, valintaperusteet ja valintakokeet olivat heikosti siirrettävissä poikkeustilanteeseen

- Valintaprosesseja suoraviivaistettava ja erilaisten valintakokeiden määrä minimoitava
- Tarvitaan entistä laajempaa korkeakoulusektoreiden, alojen ja hakukohteiden välistä yhteistyötä sekä koordinointia
- Monivuotiset valintaperusteet käyttöön

Tavoitetilana digitaaliset valintakokeet mutta nykyiset ratkaisut eivät riitä

- Käyttöön vain yksi tai muutamia järjestelmiä
- Ei mahdollista ilman valintaprosessin ja valintakokeiden kehittämistä
- Ratkaistava digivalinnoissa valvontaan, hakijoiden yhdenvertaisuuteen ja oikeusturvaan liittyvät erityiskysymykset

Entistä laajempi yhteistyö tärkeää korkeakoulukentällä opiskelijavalinnan kehittämisessä

- Yhteistyö vaatii koordinointia
- Eri ryhmien ja toimijoiden työnjakoa, vastuita ja päätöksentekoa pitää selkeyttää
- Vaatii selkeästi sovittuja viestintävastuita ja -kanavia sekä oikea-aikaista ja riittävän laajaa viestintää

Korkeakoulujen opetustoiminnasta ja opiskelijavalinnasta muuttuneessa toimintaympäristössä sekä poikkeusajasta kertyneistä kokemuksista tarvitaan lisää tietoa

- Selvitys- ja tutkimustyötä tehtävä jatkokehityksen tueksi
 - Arvio yhteisen valintajärjestelmän käyttöön siirtymisen edellytyksistä
 - Analyysi valintamenettelyjen suhteesta mm. opintomenestykseen ja valmistumiseen
- Eri toimijoiden kokoamien aineistojen analyysia jatkettava

Keskeiset tulokset

Resurssit

- Valintakokeiden suunnittelu ja toteuttaminen poikkeustilanteessa vaati merkittävästi normaalia enemmän henkilöresursseja ja aiheutti työmäärän huomattavan kasautumisen, joka jatkui kuukausien ajan
- Vaadittiin laaja-alaista osaamista ja osaamisen ripeää yhteen tuomista niin kansallisesti kuin korkeakoulujen sisällä, missä onnistuttiin olosuhteisiin nähden hyvin

Verkostot ja yhteistyö

- Sektori- ja toimintorajat ylittävä yhteistyö ja asiantuntemuksen jakaminen oli kriittisen tärkeää
- Tähän tarpeeseen synnyttiin hyviä, kokonaan uusia yhteistyön muotoja, joista toivottiin myös pitempiäaikaisia rakenteita
- Puutteita oli eri ryhmien ja verkostojen välisessä viestinnässä, vastuunjaossa ja koordinoinnissa

Yhdenvertaisuus ja oikeusturva

- Valintaperusteiden nopeat muutokset kesken opiskelijavalintojen olivat ongelmallisia ja hakijan kannalta epäoikeudenmukaisia
- Hakijoiden yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan toteutuminen on varmistettava kaikissa tilanteissa

Osaamisen tunnistaminen ja arviointi etänä

- Kaikkia digitaalisiin valintakokeisiin liittyviä vaatimuksia ei pystytty poikkeustilanteessa täysin täyttämään - esimerkiksi haasteet etäkokeiden valvonnassa koettiin ongelmallisina.
- Poikkeustilanteen kokemukset digitaalisista valintakokeista kuitenkin rohkaisevia

Päätöksenteko ja toimintamallit

- Korkeakoulut kykenivät tilanteen pakottamana ketteryyteen ja nopeaan päätöksentekoon
- Korkeakoulukohtaisen, alakohtaisen ja kansallisen päätöksenteon ja toimeenpanon yhteensovittaminen haasteellista
- Kevään mittaan muuttuneisiin linjauksiin oli niukasti aikaa reagoida. Linjausten tueksi ei aina ehditty tehdä riittävää selvitystyötä ja kuulla asiantuntijoita

Jatkoaskeleet valintojen kehittämiseen

- Enemmistö kyselyn vastaajista toivoi valintakokeiden digitalisoimista tulevaisuudessa
- Valintakokeiden digitalisointi vaatii pitkälistä kehitystyötä ja kokeiden yhtenäistämistä, johon tulisi ryhtyä kokeiden sisältö, ei tekniset ratkaisut edellä

OHA-forumin, FUCION ja Pandemiaryhmän toimeksiannosta tehdyn analyysin aineistot ja menetelmät

- Aineiston kokoamisesta ja analyysistä vastasi CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy.
- Tärkeimmät aineistot
 - Yliopistojen Pandemiaryhmän ja FUCION edustajien ryhmähaastattelut yhteensä 5 kappaletta, 11.–25.6.
 - Kysely yliopistoille opiskelijavalintojen tekemisestä poikkeustilanteessa.
 - Kyselyyn vastasi 93 vastaajaa 12 yliopistosta (LUT ja MPKK eivät vastanneet)
 - Raportit yliopistojen pidetyistä valintakokeista
 - Aineisto täydentyi myöhemmin ammattikorkeakouluille elokuun aikana toteutettavalla vastaavalla kyselyllä
- Lisäksi analyysissä hyödynnettiin korkeakoulujen ja kansallisten korkeakoulukentän toimijoiden tekemiä kyselyitä sekä kansainvälisten konferenssien materiaaleja.
- Analyysin pääpaino on poikkeusajan opiskelijavalinnan läpiviennissä ja kokemuksista nousevista kehittämistarpeista, mutta loppuraportti sisältää myös huomioita opetuksen järjestämiseen liittyen.
- Kaikkia analyysia varten käytettyjä aineistoja tarkasteltiin ensin kokonaisuutena. Eri aineistoja yhdistävien ja niissä usein toistuvien aihepiirien perusteella laadittiin teemoittelu, jota käytettiin vastausten luokittelussa.

Yliopistojen valintakokeet poikkeustilanteessa keväällä 2020

- Yhteensä järjestettiin **yli 300 valintakoetta**, joista noin 170 ensimmäisen vaiheen kokeita ja noin 130 toisen vaiheen kokeita. Näiden lisäksi suuri määrä erilaisia taiteen alan valintakokeita.
 - Valintakokeiden tarkka määrä ei ole tiedossa.
- Ensimmäisen vaiheen kokeita järjestettiin **24 eri päivänä ajalla 5.5.–12.6.** Valintaryhmien määrä per päivä vaihteli välillä 1–20. Toisen vaiheen kokeita järjestettiin **30 eri päivänä ajalla 15.5.–30.6.** Valintaryhmien määrä per päivä vaihteli välillä 1–17.
- Ensimmäisessä vaiheessa yksittäisiin valintakokeisiin osallistui 2–10 800 hakijaa.
- Kokeissa useimmin käytetyt tekniset ratkaisut olivat **Zoom, Opintopolku, Moodle, AMK-järjestelmä ja RecRight** (sekä niiden yhdistelmät). Nämä kattoivat lähes 90 % valintakokeista. FUCION suosittelemat tekniset ratkaisut toimivat valintakokeiden osalta pääosin hyvin ja annettuja suosituksia noudatettiin laajasti.
 - Valintakokeiden järjestäjien oman arvion mukaan suurin osa kokeista onnistui olosuhteisiin nähden hyvin (70%) tai erittäin hyvin (20%).
 - Yliopistoissa piti kuitenkin varautua merkittävään panostukseen kokeen aikaiseen tukipalveluun hakijoille ja tukipalvelut koettiin tarpeellisiksi.

Opiskelijavalinnan oikaisupyynnöt

- Oikaisupyynnöiden kokonaismäärän ilmoitti 17.8. mennessä 11 yliopistoa OHA-Forumissa pyynnöstä.
 - Tiedot kerätty Helsingin Sanomien tietopyyntöä varten.
 - Taideyliopiston määrät keskeneräiset.
 - Puuttuvat luvut LUT, MPKK ja OY.
 - Luvut ilmoitettiin yliopistokohtaisina ilman alakohtaista erittelyä.
- Oikaisupyynnöt ilmoitettiin yhteensä 809 kpl
- Vuosittaiset vertailuluvut ilmoittaneissa yliopistoissa (6 kpl, tummennettu oikealla) oikaisupyynnöiden määrä laskenut edellisvuodesta
 - 2020: 593 kpl (-12% edellisvuodesta)
 - 2019 674 kpl (-4% edellisvuodesta)
 - 2018: 702 kpl

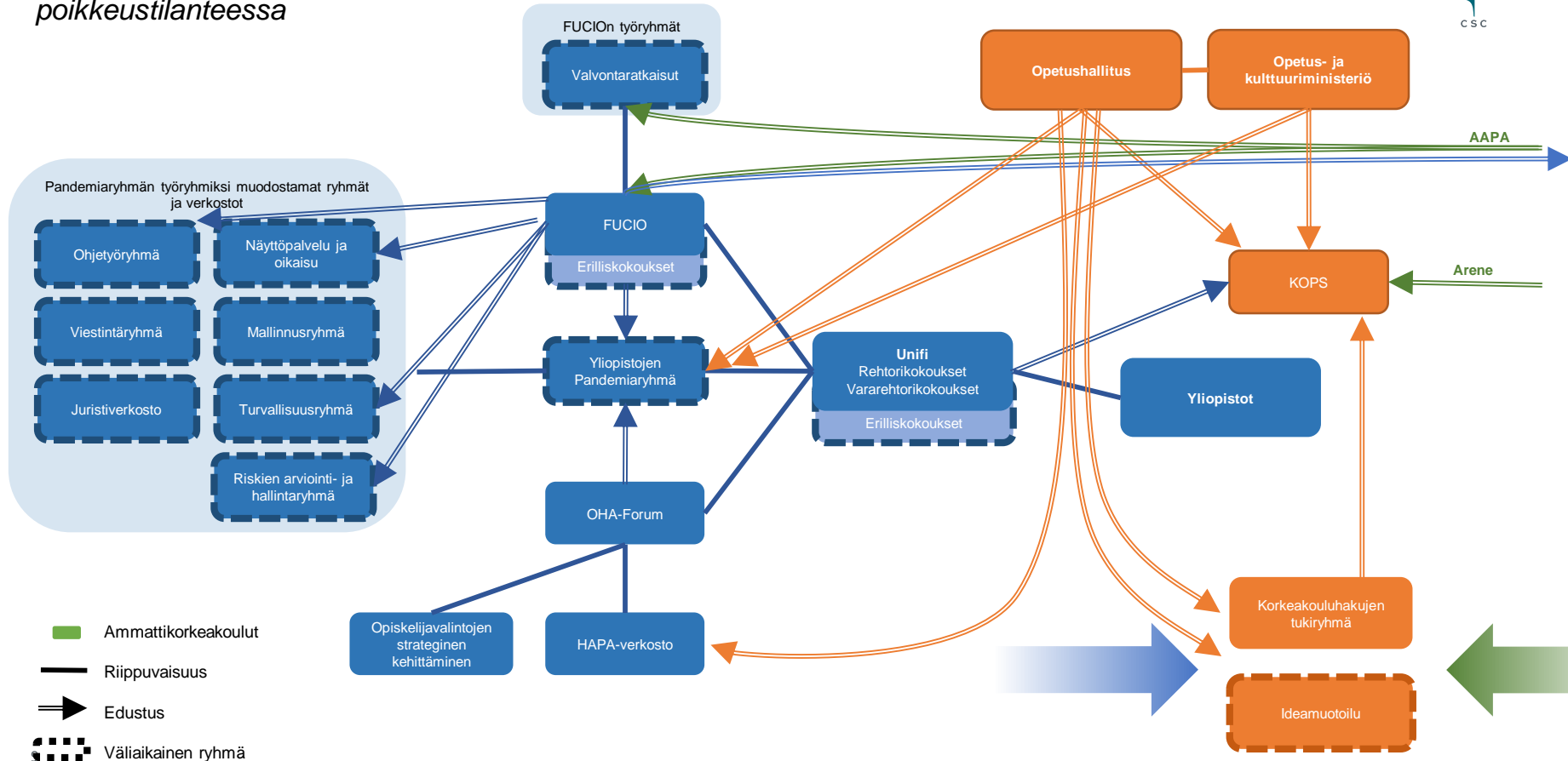
	Oikaisupyynnöt yhteensä		
	2020	2019	2018
Aalto	112	104	78
Hanken	11		
HY	149	214	205
UEF	161	158	199
JY	44	60	68
LY	55		
LUT			
MPKK			
OY			
Taideyliopisto*	38	77	53
TAU	104		
TY	97	131	135
VY	30	7	17
ÅA	8		

* Kesken

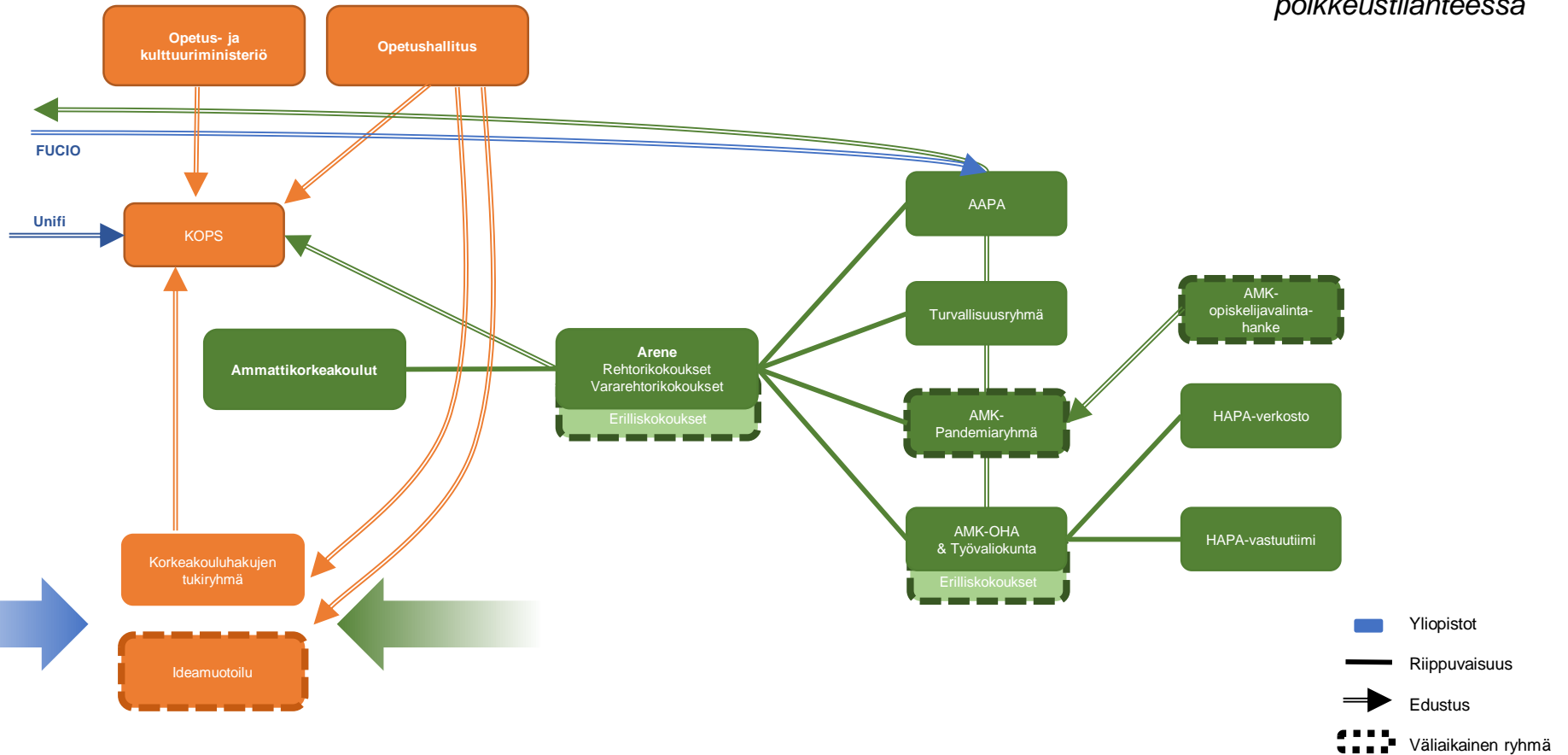
Korkeakoulujen organisoituminen poikkeuskeväänä

- Valintojen toteuttamisen koordinoitua varten ammattikorkeakoulut ja yliopistot perustivat kevään aikana väliaikaiset sektorikohtaiset ryhmät, "Pandemiaryhmät".
 - Pandemiaryhmät tuottivat rehtori- ja vararehtorikokouksille suosituksia ja tausta-aineistoa päätöksenteon tueksi.
 - Yliopistojen Pandemiaryhmä koordinoi lisäksi seitsemää eri tarpeisiin perustettua alaryhmää, jotka toteuttivat pandemiaryhmän toimeksiantoja tai toimivat muuten asiantuntijaverkostoina
 - Ammattikorkeakoulujen Pandemiaryhmä tuotti suosituksia ja toimi yhteistyössä olemassa olevien ryhmien kanssa, sekä amk-opiskelijavalintahankkeen kanssa.
- Moni pysyvä ryhmä tiivistä kokoussykliä ja sopeutti tehtäviään.
 - Esimerkiksi tietohallintojohtajien FUCIO-verkosto tuotti suositukset opiskelijavalinnoissa käytettävistä sähköisistä työkaluista. Suosituksia hyödynnettiin laajasti yliopistoissa.
- Laajana yhteistyönä tuotettiin [opiskelijavalintojen työkirja](#), joka tiivistää ja koostaa tärkeimmät linjaukset yhteen dokumenttiin. Työskentely tapahtui Ideamuotoilu-mallin mukaisesti.
- Tarkempi listaus valintojen tukena toimineista ryhmistä ja niiden organisoitumisesta: <https://wiki.eduuni.fi/x/SBN-CQ>

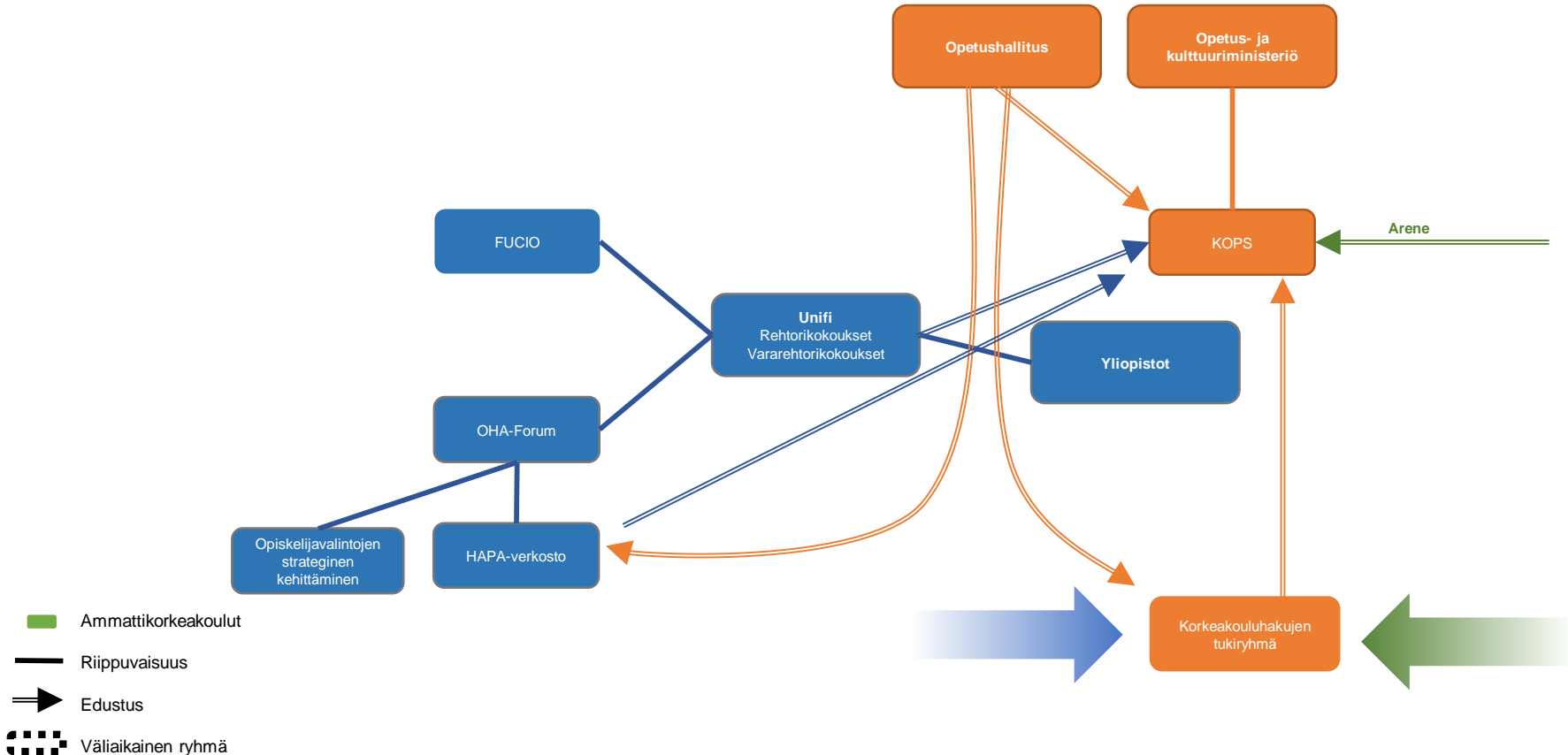
Kevät-kesä 2020, yliopistot ja yhteiset ryhmät poikkeustilanteessa

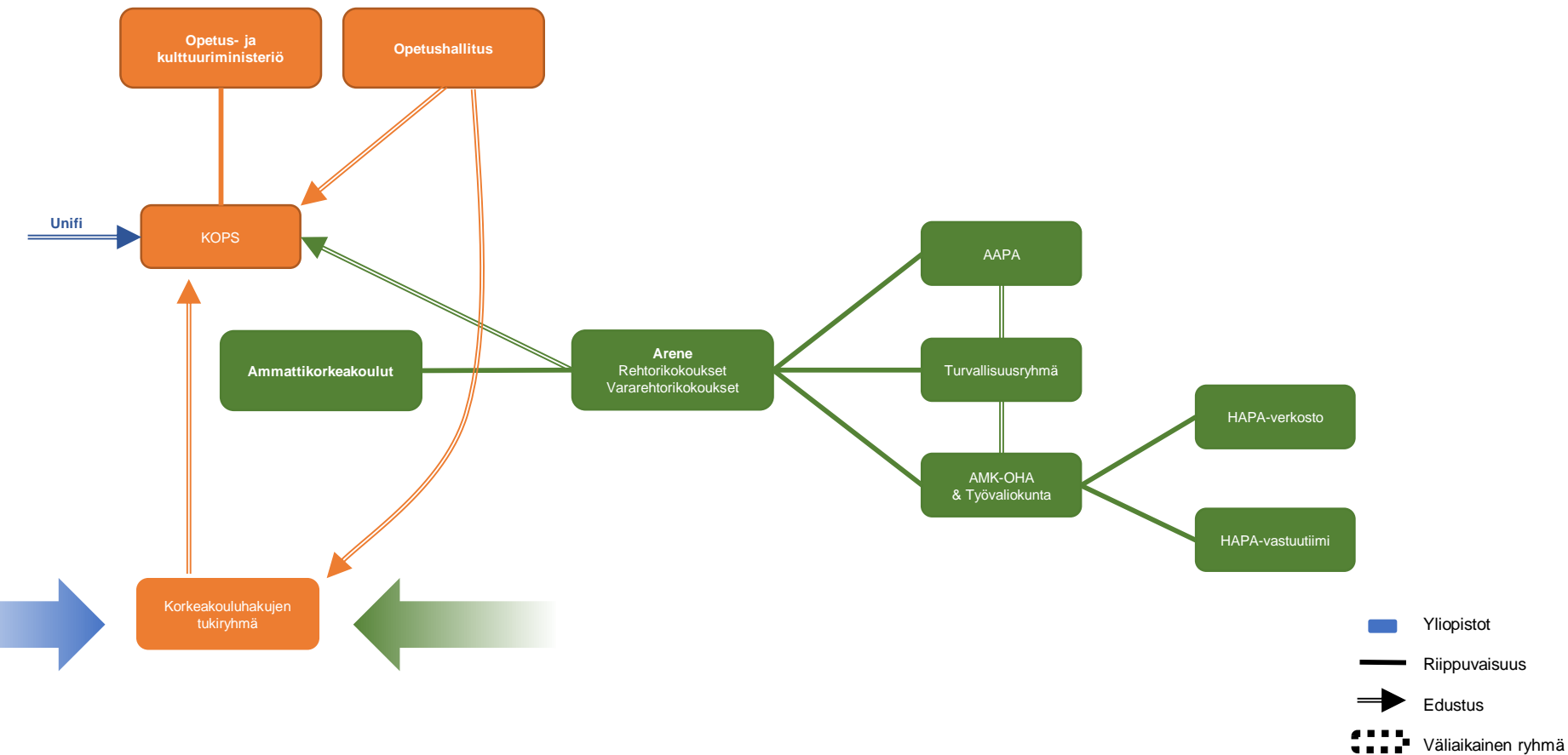
Kevät-kesä 2020, ammattikorkeakoulut ja yhteiset ryhmät poikkeustilanteessa

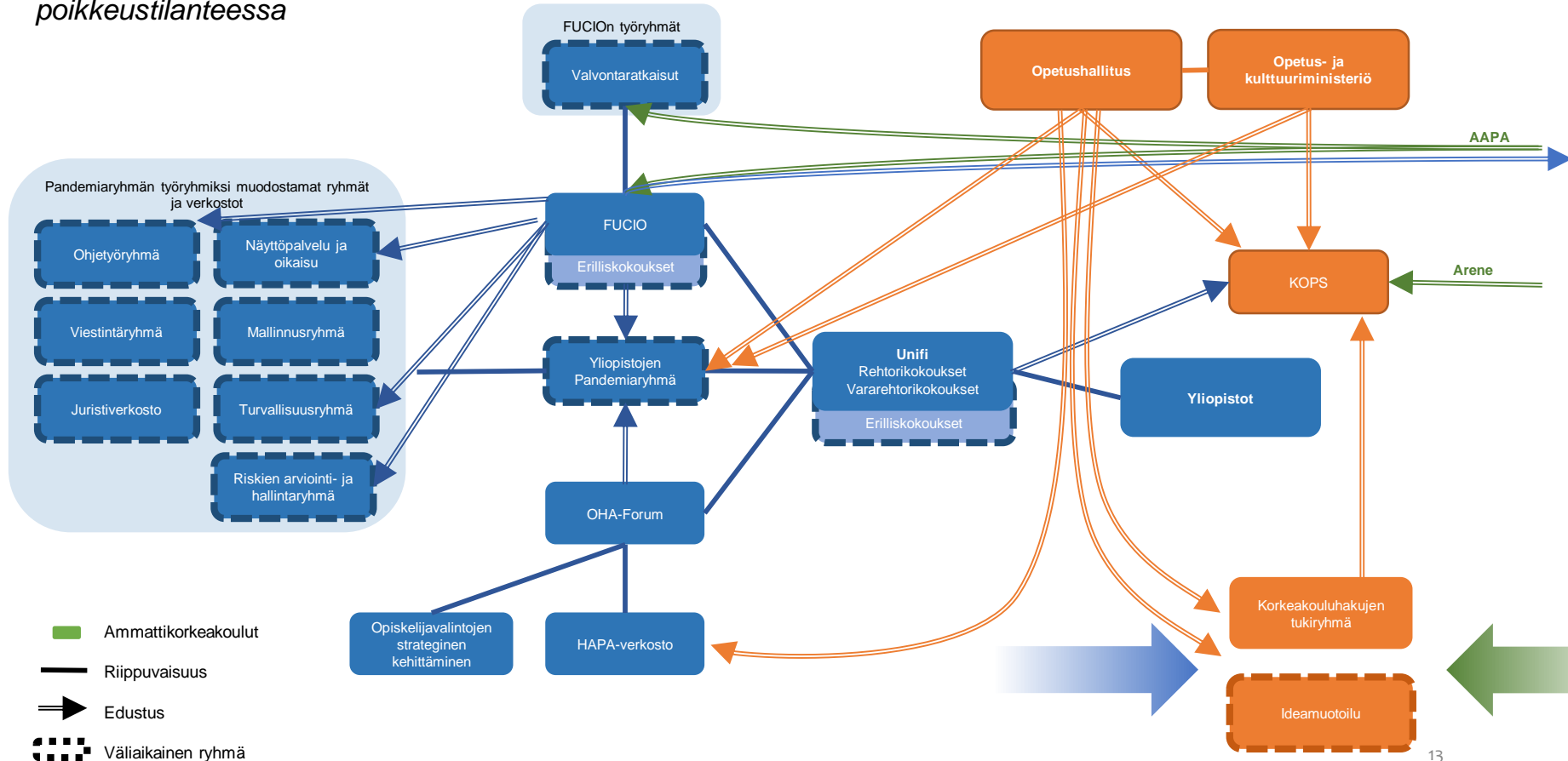
Yliopistot ja yhteiset ryhmät

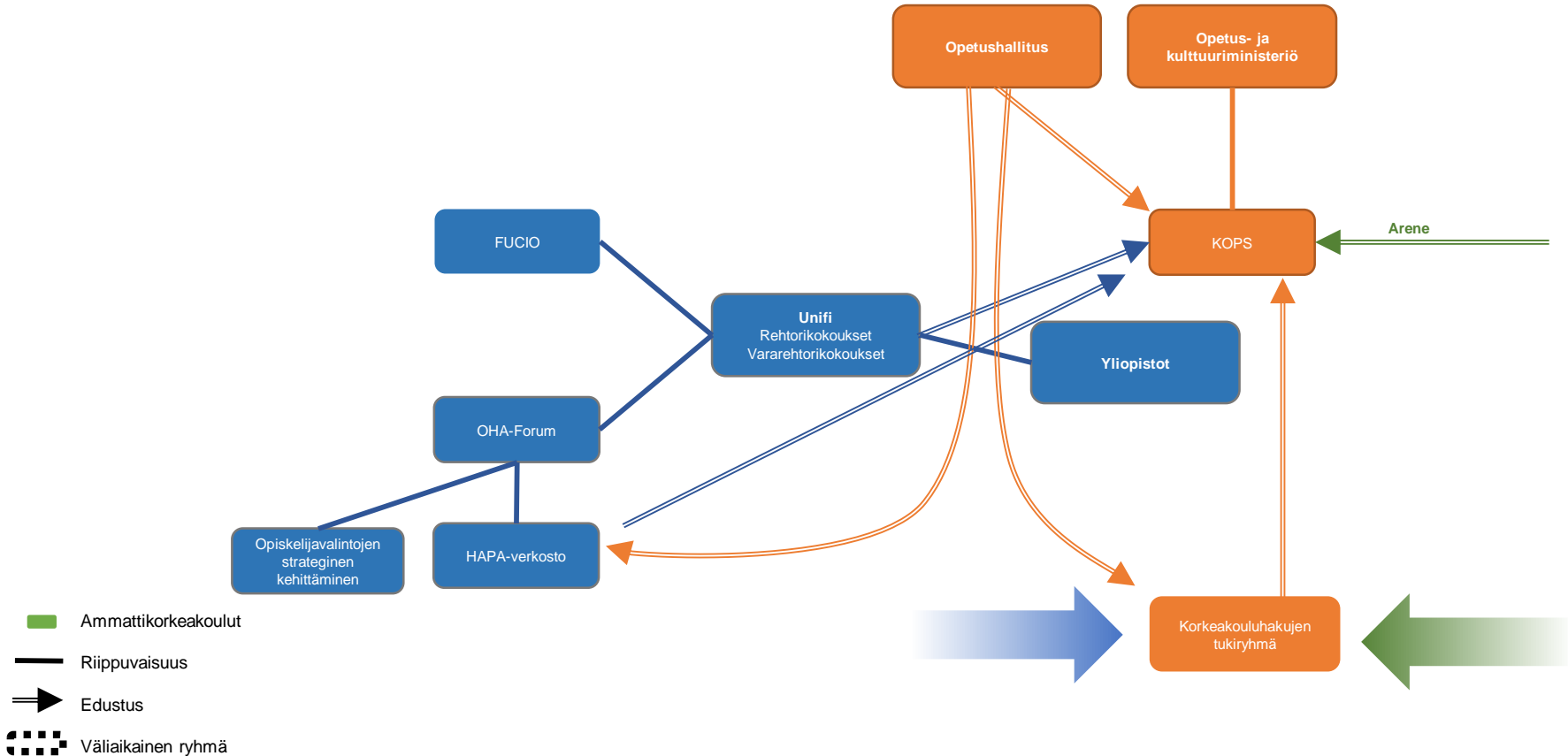
Ammattikorkeakoulut ja yhteiset ryhmät

Kevät-kesä 2020, yliopistot ja yhteiset ryhmät poikkeustilanteessa

Yliopistot ja yhteiset ryhmät

Opetuksen järjestäminen poikkeustilanteessa

- Korkeakouluissa opetuksen poikkeusjärjestelyt ovat kokonaisuutena toimineet hyvin.
- Opiskelijoiden kokemukset etäopetuksen onnistumisesta ovat olleet vaihtelevia niin opetushenkilökunnan tavoitettavuuden, opetuksen laadun kuin teknologian toimivuuden suhteen.
- Erot opiskelijoiden valmiudessa etäopetukseen ja itseohjautuvuuteen ovat suuria.
- Digitaalisten alustojen yhteentoimivuus ja skaalautuvuus ovat avaintekijöitä, jotta digitaaliseen opetukseen siirtyminen voi onnistua.
- Keskeiset kysymykset, jotka vaativat jatkotarkastelua:
 - Miten taataan tietosuojan toteutuminen ja GDPR:n noudattaminen digitaalisessa opetuksessa?
 - Miten taataan opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tietosuoja digitaalisessa opetuksessa?

Lähteet

Yliopistojen toimittamat raportit pidetyistä valintakokeista, koonti saatavilla: <https://wiki.eduuni.fi/x/Jg8PCQ> (Huom! Sivuilla rajattu pääsy)

Yliopistojen ilmoittamat tiedot valintakokeista: Valintakoevalinnan toteuttaminen kevään 2020 yhteishauissa -taulukko: https://wiki.eduuni.fi/x/_A3NC ja koonti <https://wiki.eduuni.fi/x/FKbrC> (Huom! Sivuilla rajattu pääsy)

Korkeakoulujen ja muiden kansallisten korkeakoulukentän toimijoiden toteuttamat kyselyt ja raportit poikkeustilanteeseen liittyen. Käytetyt raportit:

- Ammattikorkeakoulujen yhteinen kysely opetushenkilökunnalle
- Suomen opiskelijakuntien liiton (SAMOK) kysely kevään 2020 poikkeustilanteesta
- Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan (HYO) kysely koronaviruksesta johtuvan poikkeustilan vaikutuksista opintoihin
- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kysely opiskelijoille
- Helsingin yliopiston kysely logopedian opiskelijoille
- Oulun yliopiston ylioppilaskunnan raportti koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutuksista
- Turun yliopiston ylioppilaskunnan kysely korona-ajan vaikutuksista opiskelijan arkeen, opiskelukykyyn ja hyvinvointiin

Géant-virtuaalikonferenssi 9.6.2020 materiaalit, saatavilla: <https://wiki.geant.org/display/NE/4th+TF+EDU+virtual+mini+conference+-+9+June+2020+-+11%3A00+CEST+-+16%3A00+CEST>

EUNIS2020-virtuaalikonferenssi 8.-12.6.2020 materiaalit, saatavilla <https://www.eunis.org/eunis2020/> ja kootut muistiinpanot <https://wiki.eduuni.fi/x/eAg9Bw>

Young European Research Universities (YERUN), The world of Higher Education After COVID-19 -julkaisu 6.6.2020, saatavilla <https://www.yerun.eu/wp-content/uploads/2020/07/YERUN-Covid-VFinal-OnlineSpread.pdf>, koonti KOOTuki-ryhmän kokouksessa 8.6.2020: <https://wiki.eduuni.fi/x/whueBw>

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)

- Kansallisen arvioinnin taustaraportti, synteesi ja tilannearvio valmiiden aineistojen pohjalta. Arvioinnin ensimmäisen vaiheen raportti. Julkaistu 11.5.2020. Saatavilla: <https://karvi.fi/2020/06/18/poikkeuksellisten-opetusjarjestelyjen-vaikutukset-yhdenvertaisuuteen-haasteina-etaopiskelun-vaatimat-taidot-seka-oppimisen-tuki-ja-ohjaus/>
- Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen vaikutukset tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Kansallisen arvioinnin tuloksia. Julkaistu 18.6.2020. Saatavilla: <https://karvi.fi/2020/06/18/poikkeuksellisten-opetusjarjestelyjen-vaikutukset-yhdenvertaisuuteen-haasteina-etaopiskelun-vaatimat-taidot-seka-oppimisen-tuki-ja-ohjaus/>

Loppuraportin julkaisu

- Missä julkaistaan koko loppuraportti? Millä jakelulla?
- Valmistellaan täysin julkinen versio esim. tämän esityksen pohjalta?
- Loppuraportin julkaisu KARVILLE?
 - <https://karvi.fi/2020/06/18/poikkeuksellisten-opetusjarjestelyjen-vaikutukset-yhdenvertaisuuteen-haasteina-etaopiskelun-vaatimat-taidot-seka-oppimisen-tuki-ja-ohjaus/>

facebook.com/CSCfi

twitter.com/CSCfi

youtube.com/CSCfi

linkedin.com/company/csc--it-center-for-science

github.com/CSCfi